

PRAVIDLÁ KOMUNIKÁCIE – ako komunikovať s deťmi v materskej škole (pre učiteľky, ale nielen pre ne)

- 1. Pravidlá sú formulované presne a zrozumiteľne:** Deti potrebujú vedieť, čo v určitých situáciách môžu a čo nie. Ak sú pravidlá nevyslovené/skryté, deti ich chcú odhaliť tým, že testujú situáciu a pokračujú v netolerovanom správaní, až kým im v tom **dôsledne** nezabráname.
- 2. Domáhanie sa vlastných hraníc:** Neargumentovať v rovine „SA“ („to sa nerobí“), ale hovoriť v rovine „JA“ („Nemám to rád/rada“, „hnevá ma, keď...“, „ruší ma, keď...“). Tým vznikajú hranice **OSOBNÉ**, podľa ktorých sa môžu deti orientovať a ktoré by nemali prekračovať. Dôležité je viesť deti rovnakým spôsobom vo vzťahu k rovesníkom.
- 3. Rozhodnosť v postoji a intonácii hlasu:** deti potrebujú pocítiť, že vytýčenie hraníc je myslené vážne.
- 4. Nezamieňať si kritiku veci/správania s kritikou osoby:** Deti potrebujú cítiť, že ich prijímame a máme radi, aj keď porušujú pravidlá a dohody. Odmietame a odcudzujeme správanie/čin, nie osobu/dieťa ako také.
- 5. Ak deti neustále porušujú pravidlá, môžu ich pociťovať ako prehnané a neprimerané, prípadne ako trest. Mali by sme ich znovu premyslieť a pokúsiť sa získať deti k spolupráci na formuláciu nových pravidiel.**
- 6.** Pravidlá sa dajú dodržať, ak sú premyslené logické dôsledky a prirodzené následky pri ich porušovaní. Dobré je dohodnúť sa vopred, čo sa bude diať v prípade porušenia dohodnutých hraníc a pravidiel. Dohoda je **vzájomná**, na ktorej participuje aj dieťa! Nevychádza zo strany učiteľa, ale po reálnej dohode s dieťaťom. Formulácia: „dohodnime sa takto,...“ nie je vzájomná.
- 7.** Pravidlá sú formulované v rovine „MY“ („v jedálni sme potichu“, „chodíme potichu“, „pomôcky si po sebe upratujeme, „jedlo si po sebe upratujeme“, „počas spánku pokojne ležíme“...)
- 8. Súlad v prístupoch a požiadavkách:** Dospelí (učiteľky, rodičia,...) sa vopred vzájomne dohodnú na postupoch k aktuálnym situáciám, aby nevznikal chaos a nejasnosť – dvojkoľajový prístup.
- 9.** Dospelí (učiteľky, rodičia, ...) komunikujú medzi sebou medzi štyrmi očami. **Požiadavky/kritiku** voči sebe si poskytujú v súkromí tak, aby toho deti neboli svedkami. Vyhýbajú sa vyjadreniam o tom, koho deti rešpektujú/koho nie/mali by rešpektovať. V opačnom prípade sa zhadzuje autorita napr. druhej učiteľky a tento postoj následne deti preberajú za svoj.
- 10.** Dospelí (učiteľky, rodičia,..) sú deťom **vzorom** svojim správaním počas celého dňa. Rozprávajú preto pokojne, potichu, požiadavky na deti komunikujú individuálne.

Vypracovala: **Mgr. Silvia Pokusová**
psychológ